

תורה ממרום - פרשת לך לך

מעשה אבות סימן לבנים

מאת : עזרא מרום

בס"ד

בפרשתנו אנו מתוודעים לראשונה לאברהם אבינו. הרבה דברים נוכל ללמוד מאבינו הרוחני אברהם בבחינת האימרה הידועה: "מעשה אבות סימן לבנים". להלן נתמקד בקצרה בשלושה דברים:

1. מידת האמונה השלימה.

על אברם נאמר: "והאמין בד' ויחשבה לו צדקה". הקב"ה הבטיחו "כי ביצחק יקרא לך זרע" ואח"כ ביקש ממנו לעקוד אותו בסתירה להבטחה בכל זאת עמד בניסיון ולא התערערה אמונתו. מידה זו של אמונה שלימה הינה אחת מי"ג עיקרים של הרמב"ם: "הריני מאמין באמונה שלימה ב 13 עיקרים של התורה הקדושה". גם הנביא חבקוק העמיד את התורה כולה על כך בהסתמכו על הפסוק: "צדיק באמונתו יחיה". (סוף מסכת מכות). האמונה חייבת להיות שלימה כפי שנרמז בראשי תיבות של "אתרג" שממנו נדרשת שלימות והוא נפסל אם יש בו נקב כלשהו. שהרי אתרג = אמונה, תשובה, רפואה, גאולה.

2. מידת ההתקדמות והשיפור

פעמיים נצטוו אברהם אבינו במילים "לך לך". בנסיון הראשון בו נאמר לו: "לך לך מארצך וממולדתך", ובנסיון האחרון בעקידה: "לך לך אל אחד ההרים אשר אראך". ללמדנו: היהודי צריך להיות כל הזמן במצב של הליכה, דהיינו שיפור והתקדמות. כשם שבמישור הגשמי בעבודה למשל האדם לא רוצה להישאר באותה דרגה כך גם במישור הרוחני לא להסתפק בידיעות שרכש אלא ללמוד עוד ועוד בבחינת "מעלין בקודש". זוהי מעלה גבוהה יותר אפילו מהמלאכים שנקראים עומדים כנאמר בזכריה" "ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה" ובישעיהו פרק ו נאמר: "שרפים (מלאכים) עומדים ממעל לו". סימוכין לדברינו מצינו גם בגמרא ברכות דף י"א "שלושה דברים צריכים חיזוק והם תורה, מידות ומעשים טובים". מבחינה זאת עם ישראל נמשל לדג כמאמר חז"ל: "כשם שהדגים חיותם במים כך עם ישראל בתורה (שנמשלה למים). תופעת טבע מופלאה יש בדגים: כשיורד גשם מוצי הדג את ראשו מהמים פותח את פיו וקולט בשקיקה את טיפות הגשם. כך צריך יהודי צמא לדבר ד' ולהמשיך ללמוד דף ועוד דף, הלכה ועוד הלכה ולשמוע וורט ועוד וורט.

3. מידת החסד

"תיתן אמת ליעקב, חסד לאברהם". התכונה הבולטת של אברהם הינה מידת החסד והוא נקרא "עמוד החסד". תכונה זו של חסד מתבטאת הן במישור הגשמי והן במישור הרוחני. בגשמיות ניכר הדבר בהכנסת האורחים המפורסמת של אברהם אבינו ובמישור הרוחני פעל אברהם להחדיר את האמונה באלוקים בסביבתו, גייר אנשים וניפץ את הפסלים. במקורותינו מדובר רבות על מעלתה של מידת החסד. להלן נציין אחדים מהם. בפרקי אבות נאמר: "על שלושה דברים העולם עומד, על התורה על העבודה ועל גמילות חסדים". ואילו על אשת חיל נאמר במשלי ל': "תורת חסד על לשונה" דהיינו מודגש החסד שלה ולא רק ידיעותיה בתורה. ובגמרא סוטה מ"ט מצינו: "בשלושה דברים גדולה גמילות חסדים מהצדקה". בסייעתא דשמיא מצאתי שהם רמוזים באותיות המילה גמ"ח = גוף, גמון, חיים". ללמדנו: א. חסד אדם עושה בגופו למשל הולך ברגליו לנחם אבלים ולבקר חולים ב. ממון ניתן רק לעניים כצדקה ואילו חסד נדרש גם לעשירים ג. צדקה נעשית רק עם החיים ואילו חסד נעשה גם עם המתים ע"י קבורה, הספד וכו'.

התורה מדגישה את מידת החסד בכך שהיא פותחת ומסיימת ברעיון זה. בסוטה מ"ט נאמר: "דרש רבי שמלאי תורה תחילתה גמ"ח וסופה גמ"ח. תחילתה גמ"ח מתבטא בכך שהקב"ה מלביש את אדם וחווה שהיו ערומים: "וילבישם כתנות עור" וסופה גמ"ח שהקב"ה קובר מתים, ומתעסק בקבורתו של משה. עובדה נוספת המדגישה את מעלת החסד נלמדת מכך שהתורה נקראת: "תורת משה". לפי המדרש בילקוט שמעוני קס"ו 10 שמות היו למשה וביניהם שמות שקראו לו אביו ואמו, שם שקראו לו מרים אחותו והמיניקת ואפילו שם שקרא לו הקב"ה בעצמו. אך למרבה הפליאה נבחר רק השם "משה" שנתנה לו גויה- בתיה בת פרעה – וכל זה כדי לבטא את מידת החסד "כי מן המים משיתיהו" ובכך מודגשת העובדה שהתורה תורת חסד. יהי רצון שנזכה ללכת בדרכיו של אברהם אבינו ולדבוק במידותיו שציינו לעיל: האמונה השלימה, הרצון להתקדם ולהשתפר וגמילות חסדים. על כל אלה יצילנו הקב"ה בזכות "מגן אברהם".